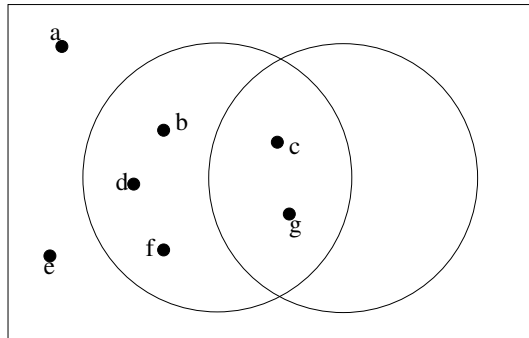

Logiikka I
Matematiikan ja tilastotieteen laitos
Kevät 2013
Harjoitus 8

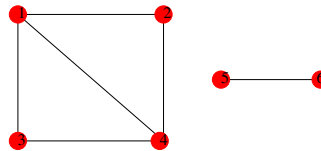
Harjoitusten viimeinen palautuspäivä: ke 13.3.2013
 Korjausten viimeinen palautuspäivä: ke 27.3.2013

1. Olkoon $\mathcal{M}$ seuraava malli.

- (1) Minkä aakkoston malli $\mathcal{M}$ on?
- (2) Mikä on $\text{dom}(\mathcal{M})$?
- (3) Mitkä ovat aakkoston symbolien tulkinnat?
Ovatko vastaukset yksikäsitteiset?

2. Olkoon $\mathcal{G}$ seuraava verkko.

- (1) Minkä aakkoston malli $\mathcal{G}$ on?
- (2) Mikä on $\text{dom}(\mathcal{G})$?
- (3) Mitkä ovat aakkoston symbolien tulkinnat?
Ovatko vastaukset yksikäsitteiset?

3. Anna aakkoston $\{P_0, P_1, P_2\}$ malli, jossa predikaatit jakavat mallin universumin viiteen osaan (P_i ovat yksipaikkaisia predikaattisymboleita).

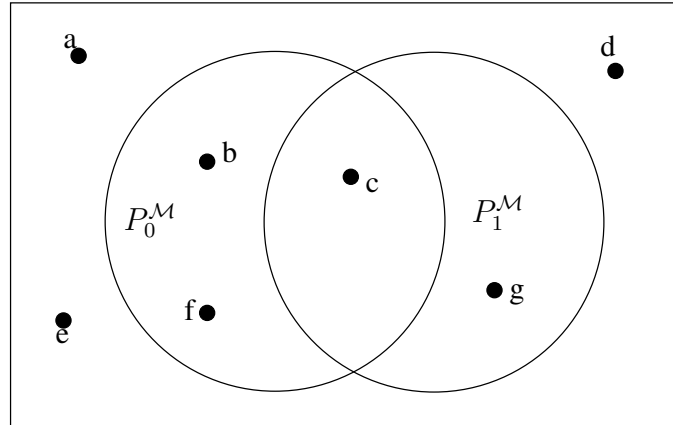
4. Anna aakkoston $\{R_1, R_2, c_0\}$ malli, jossa relaatiiosymboleiden tulkinnat ovat epätyhjiä (R_i ovat kaksipaikkaisia relaatiiosymboleita).

5. Mitkä seuraavista ovat predikaattilogiikan kaavoja?

- (1) $x = y$
- (2) $x \wedge z$
- (3) $\forall x(x = y) \wedge R(y, z)$
- (4) $\forall x \exists x R(x, x)$
- (5) $\forall x \wedge \exists y R(x, y)$
- (6) $\exists x R(x, \exists y)$

6. Mitkä seuraavista tulkintajonoista toteuttavat kaavan $P_0(x)$ kuvan 1 mallissa?

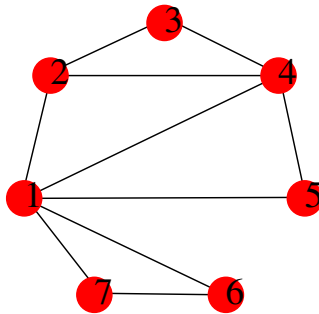
	x	y	z
s_0	a	b	c
s_1	d	e	f
s_2	b	d	f

KUVA 1. Malli

7. Mitkä seuraavista tulkintajonoista toteuttavat kaavan xEy kuvan 2 verkossa?

	x	y	z
s_0	1	2	3
s_1	3	4	5
s_2	5	6	7

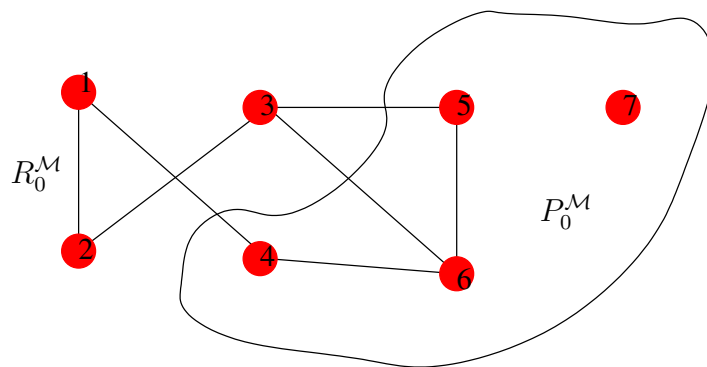
KUVA 2. Verkko

8. Mitkä edellisen tehtävän tulkintajonoista toteuttavat kaavan $xEx \vee yEz$ kuvan 2 verkossa?

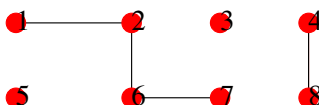
9. Mitkä seuraavista tulkintajonoista toteuttavat kaavan $P_0(x) \wedge R_0(y, z)$ kuvan 3 mallissa?

	x	y	z
s_0	1	3	6
s_1	5	5	6
s_2	7	1	2

10.* Mitkä seuraavista tulkintajonoista toteuttavat kaavan $P_0(x) \leftrightarrow R(x, y)$ kuvan 3 mallissa? Anna perustelu.

KUVA 3. Malli

KUVA 4. Verkko

	x	y	z
s_0	1	2	6
s_1	3	4	6
s_2	2	5	7

11. Mitkä seuraavista tulkintajonoista toteuttavat kaavan $\exists y xEy$ kuvan 4 verkossa?

	x	y	z
s_0	1	2	3
s_1	4	5	6
s_2	3	8	7

12. Anna verkko ja tulkintajono, jotka toteuttavat kaikki vasemmassa laatikossa olevat kaavat muttei yhtään oikeassa laatikossa olevaa kaavaa.

xEy	xEw
$z = w$	$x = w$
yEw	$\exists x \forall y xEy$

13.* Anna kolme eri tulkintajonoa, jotka toteuttavat kaavan $\exists y(xEy \wedge yEz)$ kuvan 4 verkossa. Perustele vastauksesi.

14. Piirrä verkko, joka toteuttaa kaavan $\forall x \exists y xEy$.

15. Anna $\{E\}$ -kaava, joka ilmaisee, että jokaisella verkon pisteellä on ainakin kaksi eri naapuria. Kaksi verkon pistettä ovat naapureita, jos niiden välissä on viiva.